

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. liepos 27 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Alės Bukaviniienės, Artūro Driuko ir Virgilijaus Grabinsko (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2023 m. liepos 18 d. paduotu atsakovės J. R. kasaciniu skundu dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 8 d. nutarties peržiūrėjimo ir prašymu sustabdyti skundžiamos apeliacinės instancijos teismo nutarties vykdymą,

nustatė:

Atsakovė padavė kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 8 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje dėl servitutų nustatymo ir leidimo atlikti remonto darbus be atsakovės sutikimo ir nuostolių atlyginimo ir atlygintinų servitutų nustatymo. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2023 m. birželio 8 d. nutartimi paliko nepakeistą Kauno apylinkės teismo 2022 m. gruodžio 28 d. sprendimą, kuriuo pirmosios instancijos teismas iš dalies tenkino patikslintą ieškinį ir patikslintą priešieškinį ir nustatė žemės sklypui servitutą, suteikiantį teisę pastato savininkui naudotis žemės sklypo dalimi prižiūrėti ir remontuojant siurblyną; nustatė atlyginimą už servitutą, priteisė iš ieškovo atsakovei 486,64 Eur už naudojimąsi žemės sklypo dalimi po siurblyną už laikotarpį nuo tada, kai ieškovas įgijo nuosavybės teisę į siurblyną iki priešieškinio pateikimo, 5 procentų metines palūkanas; kitus reikalavimus atmetė.

Atsakovė kasaciniu skundu prašo panaikinti Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2023 m. birželio 8 d. nutartį ir atitinkamas Kauno apylinkės teismo 2022 m. gruodžio 28 d. sprendimo dalis ir priimti naują sprendimą – priteisti atsakovei iš ieškovo 5040 Eur už naudojimąsi žemės sklypo dalimi po siurblyną už laikotarpį nuo tada, kai ieškovas įgijo nuosavybės teisę į siurblyną iki pirminio priešieškinio pateikimo dienos; nustatyti atlygintiną 123 kv. m. dydžio servitutą naudotis žemės sklypo dalimi, esančia po siurblyną, ir kelio servitutą, suteikiantį teisę naudotis pėsčiųjų taku, nustatant atsakovei periodinę 200 Eur kompensaciją per mėnesį, šios kompensacijos dydį kiekvienų metų sausio mėnesį indeksuojant pagal Valstybės duomenų agentūros skelbiamą vartotojų kainų indeksą; arba, palikus galioti pirmosios instancijos teismo sprendimo dalį, kuria žemės sklypui nustatytas servitutą, suteikiantis teisę pastato savininkui naudotis žemės sklypo dalimi prižiūrėti ir remontuojant siurblyną, nustatyti atsakovei 220 Eur kompensaciją per mėnesį, šios kompensacijos dydį kiekvienų metų sausio mėnesį indeksuojant; arba, tenkinus atsakovės reikalavimą dėl servitutų nustatymo pagal UAB „Vilniaus geodezijos linija“ parengtą servituto nustatymo planą, įpareigoti ieškovą savo lėšomis ir jėgomis įrengti vartus patekti į žemės sklypą; priteisti atsakovei iš ieškovo 5 procentų dydžio metines palūkanas.

Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, kad kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, nustatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, jog turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskustuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Atsakovės kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nepagrįstai nustatė didesnio ploto servitutą nei būtina viešpataujančio daikto naudojimui. Teismai nusprendė nustatyti servitutą naudotis po siurblyną esančia žemės sklypo dalimi prižiūrėti ir remontuojant pastatą, servituto dydį nustatydami atsižvelgiant į prie pastato esantį stogelį ir laiptelį, o ne paties pastato užimaną plotą, todėl netinkamai aiškino ir taikė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 4.112 ir 4.113 straipsnių nuostatas bei nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, įtvirtinančios minimalaus savininko teisių ribojimo principą, pagal kurias turėtų būti nustatomas servituto dydis.
2. Teismai nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, įtvirtinančios savininkų interesų balansą, ir netinkamai aiškino ir taikė materialiosios teisės normas, atsisakydami nustatyti servitutą dėl tariamų ieškovo patirtinų sunkumų, taip pat netinkamai taikė proceso teisės nuostatas ir netinkamai paskirstė įrodinėjimo pareigą, atmesdami atsakovės pasiūlytą servituto alternatyvą remiantis tuo, kad ieškovui pasiūlytas variantas būtų nepatogus, tačiau ieškovui iš esmės nepagrindus, kodėl atsakovės siūlomas variantas yra netinkamas.
3. Teismai pažeidė proceso teisės nuostatas, proceso operatyvumo ir koncentruotumo principus bei nukrypo nuo kasacinio

teismo praktikos, nes neišsprendė ginčo dėl kelio servituto, suteikiančio teisę naudotis pėsčiųjų taku ir patekti prie siurbinės, nors pirmosios instancijos teismas pripažino tokio servituto būtinybę ir abi bylos šalys pateikė atitinkamus pasiūlymus tokio servituto nustatymui.

4. Teismai netinkamai aiškino ir taikė materialiosios teisės nuostatas bei nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos dėl kompensacijos už servitusus nustatymo, nustatydami nepagrįstai mažą kompensaciją tamaujančio daikto savininkei, nes kompensaciją apskaičiavo remiantis netinkamu teisės aktu. Teismai taip pat pažeidė materialiosios ir proceso teisės nuostatas netaikydami kompensacijai indeksacijos, kurios taikymo neriboja jokie teisės aktai ir dėl kurios taikymo ieškovas sutiko.
5. Teismai netinkamai taikė proceso teisės nuostatas, nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos teisės taikymo praktikos, pažeidė atsakovės teisę į teisingą bylos nagrinėjimą, priteisdami iš atsakovės tas išlaidas, kurios apskritai negalėjo būti skirstomos tarp bylos šalių.
6. Byloje egzistuoja CPK 329 straipsnio 2 dalies 4 punkte įtvirtintas absoliutus teismo sprendimo negaliojimo pagrindas, nes apeliacinės instancijos teismas nutartyje nepateikė motyvų dėl dalies apeliaciniame skunde pateiktų argumentų, susijusių su bylinėjimosi ir kitų patirtų išlaidų paskirstymu bei kelio servituto nustatymu.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamą tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiami jame nurodomi kasacinio skundo pagrindai dėl nurodytų teisės normų pažeidimo ir nukrypimo nuo kasacinio teismo praktikos. Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, nesprendžiamas klausimas dėl apeliacinės instancijos teismo nutarties vykdymo sustabdymo, grąžinamas už jį sumokėtas žyminis mokesčiai (CPK 350 straipsnio 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiems asmenims.

Grąžinti už atsakovę J. R. žyminį mokestį sumokėjusiai J. R. (a. k. (*duomenys neskelbtini*)) 213 (du šimtus tryliką) Eur žyminio mokesčio, sumokėto AB SEB banke 2023 m. liepos 18 d., mokėjimo nurodymo Nr. 608.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Alė Bukavinienė

Artūras Driukas

Virgilijus Grabinskas